

IZ SLUŽBENOG IZVJEŠTAJA PROJEKTA

Naziv i nositelj projekta:	„Sretno dijete“ – program obrazovanja za socijalni i osobni razvoj djece, mladih i učitelja u sredinama s manje mogućnosti“ Forum za slobodu odgoja, Zagreb
Voditeljica projekta:	Ana Munivrana
Stručnjakinje na projektu:	Eli Pijaca Plavšić, Višnja Pavlović, Jelena Perak, Ana Munivrana
1. OPIS CILJEVA I REZULTATA	
a) Koji su zacrtani ciljevi projekta ostvareni?	<p>Zacrtani je krajnji cilj projekta bio sustavno i dugoročno razvijati socijalne i emocionalne kompetencije djece u dobi od 7 do 18 godina u 6 hrvatskih županija, s naglaskom na mjesta s manje mogućnosti. Ove se kompetencije odnose na područja komunikacije, odnosa, prevencije nasilja te vlastite uspješnosti. Također je bio cilj unaprijediti kompetencije učitelja i stručnih suradnika za poticanje osobnog i socijalnog razvoja djece.</p> <p>Ostvareni ciljevi</p> <p>Trodnevnom obukom „Sretno dijete – implementacija programa za osobni i socijalni razvoj u školi“ bilo je uključeno 90 učitelja i stručnih suradnika, u Našicama, Vrbovcu i Splitu.</p> <p>U edukaciji su sudjelovali djelatnici iz ukupno 38 škola, a 27 škola provelo je kasnije planirane aktivnosti i radionice s djecom o čemu su predali poseban izvještaj.</p> <p>Na temelju izvještaja škola vidljivo je da se u radionice do kraja školske godine 2016./2017. uključilo 2285 djece; dio u jednokratne radionice, a veći dio u kontinuirane aktivnosti.</p> <p>U natječaj “Oboji svijet” je 2016. godine bilo uključeno 1900 učenica i učenika kojima su dodijeljena priznanja na Međunarodni dan tolerancije 16. studenog, a natječaj će ponovo biti održan od rujna do studenog 2017.</p> <p>Na stručnom skupu „Pozitivni odnosi, restorativne prakse i transformativna medijacija“ u Zagrebu 16. veljače 2017. sudjelovalo je 150 učitelja i stručnih suradnika.</p> <p>U pripremi i provedbi projekta sudjelovale su 3 mlade osobe, volonterke Foruma za slobodu odgoja.</p>

b) Koje rezultate ste postigli?

Istaknite konkretne promjene nakon završetka projekta.

- 1.) Ukupno 90 učitelja i stručnih suradnika iz 38 osnovnih i srednjih škola u 6 hrvatskih županija prošlo je intenzivno 3-dnevno stručno usavršavanje „Sretno dijete – implementacija programa za osobni i socijalni razvoj u školi“.

Dobili su priručnik „Od srca do srca – komunikacijski modeli kao alat medijatora“, zbirku „Sretno dijete“, Kreativnu bilježnicu „Sretno dijete“ kao i materijale sa samog seminara te Potvrde o stručnom usavršavanju. Obuku su ocijenili visokim ocjenama te istaknuli da su unaprijedili svoje kompetencije u području socijalnog i emocionalnog razvoja djece i mladih te provedbe školskih projekata na ovu temu. Također su izrazili iznimno zadovoljstvo i zahvalnost što su imali priliku sudjelovati u besplatnoj obuci blizu svog mjesta stanovanja naročito s obzirom na to da dolaze iz manjih hrvatskih mjesta s manje mogućnosti za stručnim usavršavanjem.

- 2.) U školskoj godini 2016./2017. u 27 škola obuhvaćenih projektom 75 učitelja i stručnih suradnika započelo je različite inovativne aktivnosti, radionice i projekte na temu osobnog i socijalnog razvoja učenika, koje su proveli u periodu od travnja do lipnja 2017. godine te planiraju njihov nastavak u školskoj godini 2017./2018. O provedenom su predali i posebne izvještaje. U ove je aktivnosti bilo uključeno 2285 učenica i učenika – na temelju izvještaja škola vidljivo je da su ideje za radionice nerijetko potekle i od same djece koja su osmislila radionice za svoje vršnjake nakon upoznavanja s temom.

Ovi se školski projekti mogu svrstati u nekoliko kategorija aktivnosti:

- radionice sreće i psihološke dobrobiti namijenjene učenicima i učiteljima
- osmišljavanje okruženja i uvjeta za učenje te metodologija poučavanja koje doprinose optimalnom učenju učenika
- osiguravanje uvjeta za iskustva potpune uključenosti i visoke motiviranosti učenika
- prepuštanje inicijative samim učenicima koji osmišljavaju radionice i projekte sreće za svoje vršnjake.

- 3.) Do kraja 2016. godine preko 1900 djece iz cijele Hrvatske uključilo se u kreativni natječaj *Oboji svijet 2016.*, a škole obuhvaćene projektom planiraju u 2017. godini uključiti svoje učenike u ovaj kreativni natječaj koji promiče toleranciju i inovativnost. Nabavljene su i posebne nagrade za učenike čiji su radovi ocijenjeni kao najbolji. Nagrade se dodjeljuju povodom Međunarodnog dana tolerancije 16. studenog.

- 4.) Ukupno 150 učitelja i stručnih suradnika sudjelovalo je u veljači 2017. godine na stručnom skupu „Pozitivni odnosi, restorativne prakse i transformativna medijacija“ u Zagrebu s temom prevencije nasilja, pozitivnih odnosa i osobnog razvoja djece.

c) Je li izvršenje projekta smanjilo postojeći problem, ako je - u kojoj mjeri?

Za sudjelovanje u projektu ciljano su odabrane manje sredine i mjesta s manje mogućnosti, od kojih mnoge ne mogu ponuditi dovoljno prilika djeci za uključivanje u raznolike razvojne aktivnosti. Radilo se o školama u Splitsko-dalmatinskoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj, Zagrebačkoj, Krapinsko-zagorskoj i Koprivničko-križevačkoj županiji. Od 38 obuhvaćenih škola, bila je **31**

Potkrijepite primjerima.

osnovna škola, 5 srednjih škola, 1 Centar za odgoj i obrazovanje te Dom za odgoj djece i mladeži. U ovim sredinama također je manje prilika i za učitelje i stručne suradnike da se stručno usavršavaju, naročito besplatno, i tako dobiju podršku za inovativne školske projekte.

Postojeći problemi koje su učiteljice navele u svojoj motivaciji za sudjelovanjem su bili brojni, a ovdje navodimo neke njihove izjave:

Moj rad velikim dijelom obuhvaća učenike koji su skloni verbalnim, ponekad i fizičkim sukobima među vršnjacima, nepoštivanju autoriteta, problematičnom ponašanju... Često ti učenici verbalno ne mogu izraziti svoje osjećaje.

Dosadašnje radno iskustvo ukazuje mi na to da su kod učenika slabo razvijene socijalne kompetencije, osobito u području komunikacije, odnosa, vlastite uspješnosti... Također, potrebno mi je unaprijediti i vlastite kompetencije u poticanju osobnog i socijalnog razvoja djece, te vještine u području komunikacije i psihologije.

S obzirom na to da sam mlada pedagoginja s malo više od dvije godine iskustva imam potrebu profesionalno se usavršavati i stjecati praktična znanja. Druga stvar je potreba naše škole kao škole u malom ruralnom mjestu. U slične projekte često se nemamo priliku uključiti jer su smješteni u Zagrebu počevši od edukacije učitelja i stručnih suradnika do aktivnosti za same učenike.

Individualno radim s učenicima s problemima u ponašanju i sklonima nasilnim oblicima ponašanja. U ovakvom vanjskom projektu naša škola još nije sudjelovala i ima potrebu za tim.

U radu s učenicima nailazim na brojne izazove: kako pristupati temama koje su idološki obojane (npr. pobačaj), kako navesti učenike da slobodno izraze svoje mišljenje, kako da prihvate tuđe stavove, te kako iz povremeno nastalih prepirki tokom debata uspjeti izvući pouku koja će učenicima najbolje ukazati na opasnosti komunikacije kojoj se ne pristupa objektivno, bez kontrole vlastitih emocija.

Jednim djelom radim u razrednim odjelima specifičnim po velikom broju učenika koji se školuju po prilagođenim programima, koji dolaze iz disfunkcionalnih obitelji, često agresivni, emocionalno rastreseni, socijalno ugroženi, bez imalo samopouzdanja u razvijanje vlastitih sposobnosti. Rad s ovakvim učenicima izuzetno je iscrpljujuć zbog toga što mi nije dovoljno naučiti ih kako da kvalitetno odrade stručni zadatak, već kako da uživaju u tome što rade.

Usavršavanje ovih kompetencija traje doživotno, i smatram da ovaj seminar za mene može biti odlično iskustvo, a volio bih sudjelovati i surađivati u budućim projektima.

Za sudjelovanje u ovom projektu motivira me želja za boljim razumijevanjem socio-emocionalnog razvoja djece. Kako radim u srednjoj školi u industrijsko-obrtničkoj smjeni, suočena sam s velikim brojem djece koja dolaze iz teških obiteljskih situacija, koja su traumatizirana i koja se teško uklapaju u odgojno-obrazovni sustav. Često takva djeca nisu previše motivirana i zainteresirana za rad, a nadam se da bih sudjelovanjem u ovom projektu naučila kako im se bolje

*približiti, razumjeti ih i na njima što prihvatljiviji način prenijeti im svoje znanje.
Osobno sam i majka dvoje male djece pa me ovaj seminar privlači i sa strane
osobnog i privatnog rasta u razumijevanju dječjih potreba.*

*Mislim da je sve više djece koja su emocionalno nestabilna te im je potrebno
pružiti sigurno i kvalitetno okruženje koje će izgraditi sigurnost i samopouzdanje
kod tih malih ljudi.*

*Željela bih naučiti nove načine djelovanja na pozitivan emocionalni razvoj djece
koji će unaprijediti moj rad.*

Mada je u nekoliko mjeseci provedbe projekta u školama nakon edukacije teško reći da su konkretni opisani problemi „smanjeni“, ono što jest bilo mjerljivo su visoke ocjene 3-dnevnih obuka koje su provedene (ocjene od 4,8 i 4,9 na skali od 1 do 5), kao i konkretne aktivnosti koje su provedene do kraja školske godine 2016./2017. godine pri čemu je čak 2285 učenica i učenika sudjelovalo u radionicama. Također su u opisnom dijelu evaluacije prikupljeni dojmovi i komentari sudionika na cjelokupan program.

Tijekom i po izvršenju projekta istražili smo koji je bio **utjecaj edukacija i provedbe radionica u samim školama** pa prilažemo neke od svjedočenja sudionika:

NAKON EDUKACIJE:

*Bilo je lijepo, korisno, zanimljivo, ugodno... Jednom u nekoliko mjeseci trebalo bi
organizirati neko druženje, osnaživanje na ovu temu, i još nam više tema treba
vezano uz emocionalni razvoj.*

*Odlična edukacija, dinamična izlaganja i ugodna atmosfera. Trebamo još
smjernica o tome kako imati sretnu školu, i kako raditi s kolegama da osvijeste
važnost toga.*

Podsjećate sudionike na optimizam i mogućnost pozitivnog ishoda problema.

*Velika pohvala za stručnost i pristup voditeljicama. Posebno me se dojmilo što su
predavanja odrađena na način da se teorijsko znanje vezalo sadržajima iz
praktičnog života.*

*Seminar je bio izuzetno poticajan i koristan. Osjećala sam se ugodno, opušteno,
potaknuta da razmišljam više o tome kako se osobno osjećam ali i o potrebama
drugih osoba iz svog okruženja.*

*Bez obzira na to koliko mislimo da poznajemo pojedinu tematiku, zapravo je
potrebno stalno i iznova podsjećati se i raditi na sebi kako bismo mogli pomoći
drugima.*

NAKON PROVEDBE RADIONICA:

Provedbom radionica s učenicima primijetila sam da su osnažili svoje samopoštovanje, da mogu moći verbalno izraziti emocije, odoljeti pritisku vršnjaka. Također su radionice bile od značaja i ostalim učiteljima u kolektivu, kojima sam prenijela stečena znanja. Ovaj je projekt utjecao na kvalitetu mog profesionalnog ali i osobnog razvoja.

U projektu su sudjelovali i razrednici i drugi učitelji, odrađeno je mnogo radionica. Rezultat svega: smanjen broj neželjenih reakcija, sukoba, tuča. Planiramo u školi provesti i iduće godine s učenicima nove radionice potaknute Vašim seminarom i s materijalom, koji ste nam udijelili. Posebno ćemo raditi na motivaciji učenika koji dolaze iz nepunih i ranjivih obitelji.

Za ovu školsku godinu odlučili smo da ćemo provesti radionice i predavanja s učiteljima kako bismo ih upoznali s projektom i potaknuli na suradnju. Predavanja i radionice su održane na sljedećim Stručnim vijećima: učitelja razredne nastave, učitelja prirodoslovno-matematičke skupine predmeta, učitelja društveno-humanističke skupine predmeta, učitelja odgojne skupine predmeta i učitelja edukacijskih-rehabilitatora (55 učitelja sveukupno). Ideja: Budući da imamo i projekt Grupe podrške roditeljima učenika s teškoćama u razvoju od iduće školske godine bi uvrstili i dio tema iz projekta Sretno dijete.

Potaknuti ovim seminarom odlučili smo početkom 2017./2018. školske godine u holu škole napraviti veliko „Stablo dobrih djela“ na koje će učenici staviti plodove (dobra djela koja su napravili jedni drugima).

Promišljali smo o svim aktivnostima na razini cijele škole i potaknuli sve učitelje da razmišljaju, planiraju i predlože svoje ideje kojima bi mogli unaprijediti naše cjelokupne međusobne odnose i komunikaciju te ovakve promjene unijeti u školski kurikulum od sljedeće školske godine.

Naglasak treba biti na promjenama koje bi u razrednim odjelima među učenicima stvarali njihove međusobne kvalitetnije odnose, a zadatak svakog učitelja je da prilagodi metode i pristupe njihovim potrebama.

Na kraju nastavne godine smo održali sastanak Tima za kvalitetu, odradili Kreda analizu i uspjeli detektirati koje su to poteškoće s kojima se susrećemo i dogovorili smo da će to biti polazište za planiranje odgojno-obrazovnog rada za sljedeću godinu.

Dojmovi seminara „Sretno dijete“ predstavljeni su na sastanku Vijeća učenika 9.5.2017., što je poslužilo kao poticaj uključivanja njihovih članova u strateški plan grada Našica za sudjelovanje u radnim skupinama za izradu Lokalnog programa djelovanja za mlade.

Učenici su bili izuzetno aktivni. Osobito me ugodno iznenadila reakcija učenika četvrtoga razreda, koji su kroz razgovor tako zorno iskazali svoje emocije, kao i reakcije na njih.

Moram priznati da sam i ja, barem koliko i djeca, uživala u ovakvom radioničkom

obliku rada u kojem sam zapravo bolje upoznala učenike.

Velika je vjerojatnost da ću u sljedećoj školskoj godini raditi ovakve radionice sa sličnim temama kroz Izvannastavne aktivnosti.

Svi smo se ispunili nekom novom pozitivnom energijom, ali smo puno toga i naučili. Nadam se da će ovo učenicima pomoći izgrađivati zdravije odnose sa samim sobom, ali i s drugima, da će se lakše naučiti nositi u različitim životnim situacijama, da će jasno izražavati svoje potrebe i osjećaje, da će jasnije sagledati probleme i pronaći rješenja za iste.

Nakon održanog seminara „Sretno dijete“ ja sam jako sretna, a time i moji učenici jer puno pričamo o sreći i stvarima koje njih čine sretnim.

Ideje su se pokrenule i učenici su izvrsno reagirali iako su maleni prvaši. Nastavljamo u sljedećoj šk. godini s projektom kako bismo nastavili rasti jačajući samosvijest i samopoštovanje.

Djeca su rado sudjelovala u svim provedenim aktivnostima te se svi skupa veselimo idućoj školskoj godini kada ćemo nastaviti započete aktivnosti i radionice te im pridružiti brojne nove ideje.

S obzirom na to da smo od početka godine s djecom radili dosta na području emocija i emocionalnog izražavanja, potaknuti temom «sretno dijete» odlučili smo iduću školsku godinu u školi postaviti izložbu dječjih radova u kojoj djeca izražavaju svoje osjećaje.

2. **OPIS KORISNIKA** Navedite broj i opišite strukturu korisnika. Kako su korisnici/e sudjelovali u projektu i kako im je taj projekt pomogao?

Korisnike projekta možemo podijeliti u nekoliko skupina.

- 1.) **Učitelji i stručni suradnici** u 3 su skupine prošli 3-dnevnu obuku „Sretno dijete“, njih ukupno 90. Većina (75) je nakon obuke postala koordinatorima školskih projekata i uključila u daljnje aktivnosti svoje kolegice i kolege, zatim učenice i učenike, a neki i roditelje djece koja pohađaju školu. Obuka je održana u ožujku i travnju 2017. godine, u Našicama, Vrbovcu i Splitu.

Sudionici pripadaju svim dobnim skupinama (od pripravnika do djelatnika s 30 i više godina radnog staža), i ukupno je bilo troje muških sudionika, dok su većina bile žene. Uz nekolicinu ravnateljica, ostale su uglavnom bile učiteljice i učitelji razredne nastave, pedagoginje, psihologinje i edukacijske rehabilitatorice, ali bilo je i knjižničarki, učiteljica matematike, povijesti, informatike, hrvatskoga jezika, prirode i kemije, stranih jezika, likovnog odgoja itd.

Mjesta iz kojih dolaze pripadaju 6 hrvatskih županija: Bebrina, Đurđenovac, Nova Gradiška, Oriovac, Piškorevci, Magadenovac, Podgorač, Staro Petrovo selo, Feričanci, Donji Muć, Omiš, Solin, Šolta, Vis, Klis, Dugopolje, Dugi rat, Kaštel stari, zatim Ferdinandovac, Jastrebarsko, Vrbovec, Donja Zelina, Dubrava, Sveti Ivan Zelina, Tuhelj, Samobor, a od većih gradova Split, Osijek i Našice.

Radi se o **31 osnovnoj školi, 5 srednjih škola, 1 Centru za odgoj i obrazovanje te 1 Domu za odgoj djece i mladeži.**

Analizom povratnih informacija (u anonimnim evaluacijama i završnim izvještajima) vidljivo je da im je projekt pomogao u: stjecanju novih znanja iz područja emocionalne dobrobiti i razvoja socijalnih vještina djece, umrežavanju s kolegama iz drugih škola, u osmišljavanju originalnih školskih projekata te njihovoj provedbi i realizaciji.

Dodatnih je 150 učitelja i stručnih suradnika iz Zagreba i Zagrebačke županije (te manjih broj iz ostalih županija) sudjelovalo na Stručnom skupu „Pozitivni odnosi, restorativne prakse i transformativna medijacija“ u Zagrebu 16. veljače 2017. te su se upoznali s projektom „Sretno dijete“, kao i nizom spoznaja i praksi u poticanju socijalnog i emocionalnog razvoja djece.

Još 30 učitelja sudjelovalo je 25. svibnja 2017. godine na Okruglom stolu „Kako školu učiniti sretnom?“, koji nije bio planiran projektom, no kojeg smo organizirali potaknuti željom da se uspjesi i spoznaje projekta predstave i u Zagrebu.

- 2.) **Kolektivi uključenih škola.** Od ukupno 38 škola čiji su predstavnici sudjelovali u obuci, njih 27 provelo je aktivnosti za kolektive, učenike i/ili roditelje u svojim školama do kraja školske godine 2016./2017., dok će dio škola aktivnosti uključiti u kurikulum za iduću školsku godinu. Učitelji su se upoznali s edukacijom i aktivnostima projekta te su dobili osnovne informacije od svojih kolega, a dio njih je prošao i tematske radionice koje su za njih proveli educirani kolege, koordinatori projekta.

- 3.) **Učenici i učenice sudionici razvojnih radionica** – njih **2285** prošli su razvojne radionice u svojim školama do kraja školske godine 2016./2017., koje su za njih proveli učitelji-koordinatori, a dio njih proveo je radionice za svoje vršnjake. Radionice su se ticale osobnog rasta i razvoja, komunikacije, rješavanja sukoba, emocionalne pismenosti i kreativnosti. Ovo su djeca od 7 do 18 godina, oba spola, koja pohađaju škole pretežno u manjim mjestima u 6 obuhvaćenih hrvatskih županija, u ukupno 27 škola.

Učitelji uključeni u projekt su izvijestili kako su učenici uživali u projektnim aktivnostima i radionicama, da su izrazili svoja mišljenja i kreativnost na način na koji inače nemaju priliku te stekli nove socijalne i komunikacijske vještine.

3. PARTNERSTVO, SURADNJA I POTPORA

SLUŽBENI PARTNERI PROJEKTA

OŠ Ferdinandovac	OŠ kralja Tomislava, Našice
OŠ Lijepa naša, Tuhelj	OŠ Retfala, Osijek
OŠ Samobor	OŠ A.M. Reljković, Bebrina
OŠ Dubrava, Dubrava	OŠ braće Radić, Bračević
Srednja škola Jastrebarsko	Prirodoslovno-tehnička škola Split
OŠ Dragutina Domjanića, Sv. Ivan Zelina	Osnovna škola Josip Pupačić, Omiš
OŠ Ksaver Šandor Đalski, Donja Zelina	Centar za odgoj i obrazovanje Juraj Bonači, Split
II. OŠ Vrbovec	Zagrebačka županija
	Osječko-baranjska županija

Uz škole i ustanove partnere, još se 25 dodatnih škola u obuhvaćenim županijama samoinicijativno uključilo u projekt te poslalo po jednog ili dvoje djelatnika na obuku.

4. PROMOCIJA PROJEKTA

Objasnite kako ste obavijestili korisnike i javnost o projektu, npr. preko medija (ako da, navedite ih), u tisku ili dijeljenjem publikacija (navedite vrstu, sadržaj i količinu publikacija), obavijestima na internetskim stranicama (ako da, navedite adresu stranice) i slično.

O projektu je informirano:

- 2800 učitelja i drugih odgojno-obrazovnih stručnjaka koji mjesečno primaju Forumov Newsletter i izrazili su interes za uključivanjem u projekte

Šira javnost informirana je o projektu putem interneta – mrežnih stranica Foruma za slobodu odgoja (www.fso.hr), partnerskih škola, društvenih mreža – Facebooka, Twittera, Google+ i mjesečnog Newsletter-a Foruma za slobodu odgoja (namijenjenog stručnjacima za djecu i mlade).

Poveznice: [Vijest o početku projekta](#) | [Vijest o uspjesima projekta](#).

Odabranim medijima koji prate vijesti iz područja djece, mladih, socijalne skrbi i obrazovanja upućen je niz priopćenja i poziva na događaje povezane s projektom:

- Poziv na sudjelovanje učenika iz cijele Hrvatske u kreativnom natječaju „Oboji svijet 2016.“ te izjavu povodom Međunarodnog dana tolerancije: <http://www.fso.hr/2016/11/16/izjava-povodom-medunarodnog-dana-tolerancije/>
- Poziv na sudjelovanje na Stručnom skupu „Pozitivni odnosi, restorativne prakse i transformativna medijacija“ (u sklopu Godišnje konferencije školske medijacije) održanom 16. veljače 2017. godine: <http://www.fso.hr/2017/01/26/sto-donosi-iii-godisnja-konferencija-skolske-medijacije/>
- Zaključci Okruglog stola održanog 25. svibnja 2017. „Kako školu učiniti sretnom?“ koji je okupio 30-ak sudionika i na kojem su gostovale

prof.dr.sc. Majda Rijavec, dr.sc. Zrinka Ristić Dedić, prof. Marija Roth te iz Foruma za slobodu odgoja Eli Pijaca Plavšić i voditeljica projekta Ana Munivrana. Poveznica: <http://www.fso.hr/2017/05/29/zaklujuci-okruglog-stola-kako-skolu-uciniti-sretnom/>

Također je tekst o projektu uvršten u Forumov [Godišnji izvještaj](#) (str. 43.) te u publikaciju „Pokreni promjenu!“ u sklopu istoimenog EU projekta s primjerima dobre prakse koja će u 2017. godini biti tiskana te prevedena na tri jezika (engleski, slovenski i talijanski) i podijeljena međunarodnim partnerima.

U sklopu projekta tiskano je i podijeljeno nekoliko publikacija: Edukacijski materijal za učitelje: Priručnik za program „Sretno dijete“ x 300 kom i Edukacijski materijal za djecu, sudionike radionice: „Kreativna bilježnica“ x 300 kom.

1. PRAĆENJE I VREDNOVANJE PROJEKTA (monitoring i evaluacija)

Kako ste pratili uspješnost provedbe aktivnosti, ostvarenje ciljeva, usklađenost s planom, zadovoljstvo korisnika i troškove?

Kako znate da je projekt uspješno proveden?

Hoće li se i kako rezultati evaluacije koristiti za poboljšanje ovoga projekta i budućega rada udruge?

Po provedbi trodnevne obuke, provedena je anonimna evaluacija koja se sastojala od opisnog i brojčanog dijela. U kvantitativnom dijelu sudionici su upitani o nizu aspekata obuke te zamoljeni da ih procijene na skali od 1 do 5 (npr. sadržaj, praktična primjenjivost, pristup trenera, metodologija, organizacija i sl.) Ukupne ocjene za sve tri edukacije iznosile su od 4,7 do 4,9. U opisnom dijelu zamoljeni su da procijene i opišu svojim riječima što im je bilo najkorisnije i što su naučili što mogu primijeniti. Sažetak evaluacije prilažemo u **Izvešću o evaluaciji (u nastavku)**.

Nakon provedbe radionica u školama, sudionici su zamoljeni da pošalju i pojedinačne **Izveštaje škola o provedenim aktivnostima**. Od lipnja do rujna 2017. godine pristigli su izvještaji iz 27 škola, o čemu također prilažemo sažetak u Izvešću o evaluaciji. Od ukupno 90 sudionika, njih 75 je provelo aktivnosti i o tome poslalo Izveštaj.

Iz izvještaja je vidljivo da su sudionici naučeno znanje primijenili u osmišljavanju i provedbi konkretnih aktivnosti s učenicima, što je uključivalo radionice, školske projekte, različite inicijative te ideje za školske kurikulume.

Dobiveni rezultati, povratne informacije i evaluacije potaknuli su nas da kurikulum trodnevne obuke „Sretno dijete“ uvrstimo u Katalog programa stručnog usavršavanja Foruma za slobodu odgoja te da osmislimo nove projekte za iduću školsku godinu od kojih smo jedan već prijavili za podršku Ministarstvu znanosti i obrazovanja za školsku godinu 2017./2018. Potaknuti naučenim, odlučili smo nastaviti suradnju sa školama koje su sudjelovale te uključiti dodatne škole u projekt, a sam program obogatiti i prilagoditi sukladno povratnim informacijama sudionika.

IZVJEŠĆE O EVALUACIJI

Uz evaluiranje uspješnosti samog procesa provedbe (i mjerenje brojčanih pokazatelja poput broja učitelja, učenika, radionica itd.), utjecaj projekta na korisnike se evaluirao u 2 navrata. U prvom navratu se evaluirala trodnevna obuka „Sretno dijete“, brojčano i opisno.

Grupa	Vrbovec	Našice	Split
Obuhvaćene županije	Zagrebačka, Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska	Osječko-baranjska i Brodsko-posavska	Splitsko-dalmatinska
Datum	22.-29.3.2017.	29.-31.3.2017.	29.-31.3.2017.
Broj sudionika	29	29	32
Trenerice	Ana Munivrana, Eli Pijaca Plavšić, Višnja Pavlović, Jelena Perak	Ana Munivrana, Višnja Pavlović	Eli Pijaca Plavšić, Jelena Perak
OCJENE OD 1 DO 5 koje su dali sudionici			
Odabir tema/sadržaj	4,9	4,6	4,7
Metodologija/način rada s grupom	4,9	4,8	4,9
Atmosfera i komunikacija u grupi	5	4,9	4,9
Praktična primjenjivost seminara	4,6	4,4	4,5
Raspored i briga o vremenu	4,9	4,8	4,9
Stručnost i pristup voditeljica	5	4,9	4,9
Vlastita uključenost tijekom edukacije (vaša pažnja, zainteresiranost i aktivnost)	4,7	4,1	4,6
Organizacija seminara	5	4,9	5
Materijali za sudionike	4,9	4,9	4,9
Seminar u cijelosti	5	4,8	4,9
Prosjek	4,9	4,7	4,8

Najčešći odgovori sudionika u kvalitativnom dijelu evaluacije:

Što vam je iz sadržaja bilo najkorisnije i što ćete moći primijeniti u radu s učenicima?

Čimbenici sreće na kojima se može raditi s učenicima; Formula sreće. Swot analiza škole.

Važnost okruženja za socio-emocionalni razvoj djeteta.

Važnost komunikacije da obje strane budu zadovoljne.

Okruženje za učenje i njegov utjecaji na postignuće učenika; Informacije o tome što ima jak utjecaj na stvaranje poticajnog okruženja.

Važnost kreativnosti i zabave u učenju. Faze razvoja djece.

Emocionalni razvoj - djeca nisu mali odrasli već djeca; Radionice po grupama vezane uz socio-emocionalni razvoj djece.

Komunikacija i odnosi - osvještavanje odgovornosti za svoje ponašanje i odnos u radu s učenicima; Rad za odnos - jezik zmije i jezik žirafe. Komunikacijske vježbe. Razgovor o načinima rješavanja sukoba, primjeri, podsjećanje na medijaciju.

Rješavanje sukoba - Rad na primjerima. Vježbanje medijacije na stvarnim primjerima. Uloga medijatora, nepristranost, bez osuđivanja. Medijacija, proučavanje oba stajališta, refleksivnost.

Važnost i povezanost sreće sa svime i analiza moje škole, vježbe sreće. Sreća učenika povezana je s kvalitetom škole.

Stavljanje u tuđe cipele, empatija, razmišljanje o potrebama drugih.

Kriteriji za sretnu školu. Radionice sretna/nesretna škola, model sretne škole. Što je sretna, a što nesretna škola.

Smatram da se trebalo još više pričati o emocionalnoj inteligenciji i načinu njenog razvijanja.

Poticaj za ponovno razmišljanje i ponavljanje važnosti odnosa.

Sve su teme jednako korisne - neke stvari sam ponovila, neke naučila, neke uvježbala, a neke su mi pomogle da radim na sebi - osjećam se sretno, pozitivno.

Činjenice za uvod, inspiracija, primjeri, vježbe. Konkretni primjeri iz svakodnevnog života, video isječci. Zajednički rad, vježbice. Konkretni primjeri, vizualizacija. Optimističan pogled i nada za budućnost.

Educating the heart as well as mind.

Svijest da skoro svaka intervencija ima efekt. Zaštitni i rizični čimbenici dječjeg razvoja.

Priča o jahaču i slonu. Učitelj je tu da podržava dijete. Nadogradnja emocionalnog razvoja u svakoj dobi. Rad na sebi. Ne nuditi svoje mišljenje.

Spoznaja o važnosti vršnjačkog poučavanja i pomoći. Prisjećanje na važnost postavljanja jasnih i razumljivih pravila.

Temeljne psihološke potrebe. Naglasak na važnosti emocionalnog i soc. razvoja kao preduvjet kognitivnog.

Zanimljivo mi je kako se može upoznati čovjeka kroz njegovu definiciju sreće. Konkretni primjeri iz života.

Konkretne ideje za projekte.

Vaši općeniti komentari i prijedlozi za poboljšanje edukacije?

Molim vas da ne odustajete od ovako divnog educiranja na terenu - zbilja ste nam dragocjeni.

Samo tako nastavite! Sretna sam što sam ova tri dana bila u vašem društvu i nadam se da ćemo se uskoro opet družiti.

Osjećala sam se ugodno, opušteno, potaknuta da razmišljam više o tome kako se osobno osjećam, ali i o potrebama drugih osoba iz svog okruženja.

Seminar je bio izuzetno poticajan i koristan.

Očekivala sam sistematiziran program rada za rad s djecom.

Dođite opet! Češće organizirajte ovakve seminare. Nastavite ovako! Bravo!

Oduševljena svime. Hvala vam! Nadam se uskoro novom susretu.

Emocionalni razvoj učenika detaljnije obraditi.

Možda malo manje tema, a a svaku dublje razraditi.

Još više o emocionalnoj inteligenciji i neverbalnoj komunikaciji.

Sve pohvale, odlični ste, radite kvalitetno, stručno, profesionalno, s ljubavlju!

Uz sve pohvale osobito za predavačice, voljela bih više vremena posvetiti konkretnim primjerima rješavanja problema u različitim situacijama u školi.

Nema se što dodati, bravo!

Vrlo interesantan način predavanja, nije suhoparno i monotono. Nedostatak je vremensko trajanje - prepuno informacija u kratkom periodu.

S obzirom na to da se grupa otvorila i iznosila situacije iz škole bilo bi dobro ostaviti vremena i raspraviti određene probleme do mogućeg rješenja.

Ovaj seminar potrebno je organizirati za ravnatelje.

Seminar je korisniji za učitelje jer smatram da se stručni suradnici s ovim temama često bore, još od fakulteta. Predlažem i skraćivanje seminara, više praktične primjene, manje teorije.